

ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
भारत मौसम विभाग
डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ
अकोला

हवामानावर आधारित कृषि सल्ला

दिनांक : 25-10-2024

गडचिरोली(महाराष्ट्र) साठी हवामान पूर्वानुमान - वर जारी :2024-10-25 (पुढील पाच दिवसांसाठी सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत वैध)

हवामान घटक	2024-10-26	2024-10-27	2024-10-28	2024-10-29	2024-10-30
पर्जन्यमान (मिमी)	0.0	5.6	17.6	11.2	5.6
कमाल तापमान (अं.से)	32.3	32.1	32.3	32.1	32.4
किमान तापमान (अं.से)	21.3	21.2	21.3	21.6	21.7
सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	95	96	97	97	98
दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	59	67	62	67	77
वाऱ्याचा वेग(किमी/तास)	3	2	4	5	5
वाऱ्याची दिशा(अंश)	72	109	142	121	191
मेघाच्छादन (ऑक्ट)	3	4	6	5	4

हवामान सारांश / चेतावणी:

प्रादेशिक हवामान केंद्र, नागपूर येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार पुढील पाच दिवसात गडचिरोली जिल्ह्यात अंशतः ढगाळ हवामान राहून दि. २७ ते ३० ऑक्टोबर २०२४ पर्यंत तुरळक ठिकाणी अति हलक्या ते हलक्या स्वरूपाचा पाऊस पडण्याची शक्यता वर्तवण्यात आली आहे ईशारा: दि. २८ ऑक्टोबर २०२४ रोजी तुरळक ठिकाणी विजांच्या कडकडाट व मेघगर्जना चा ईशारा वर्तवण्यात आला आहे.

कृषि सल्ला:

शेतकरी बंधुनो हलक्या वाणाचे धान परिपक्व झाले असून काढणीला आले आहे तरी पण कापणी व मळणी लवकरात लवकर करून मालाचे सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावे.

संक्षिप्त संदेश सल्ला:

शेतकरी बंधुनी शक्य असल्यास बाह्य स्रोतातून पाणी घेऊन धान बांधीत ५ ते ७ सेमी पाण्याची पातळी बांधून ठेवावी.

पिक निहाय सल्ला:

पिक	पिक निहाय सल्ला
भात	धान पिकावरील तपकिरी तुडतुड्याचा व्यवस्थापनास एकरी ०५ पिवळे चिकट सापळे लावावेत तसेच बांधीतील पाणी सोयीनुसार ३-४ दिवसासाठी बाहेर सोडावे किंवा मेटॅरायझीयम अनिसोप्ली १.१५ टक्के

पिक	पिक निहाय सल्ला
	<p>भुकटी या जैविक बुरसीचा २.५ किलो प्रती हेक्टर या प्रमाणात बांधीमध्ये वापर करावा. किंवा तुडतुड्यांची आर्थिक नुकसानीची पातळी ओलांडताच नियंत्रण करण्यासाठी इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के प्रवाही २.५ मिली किंवा फिप्रोनिल ५ टक्के प्रवाही २० मिली किंवा ट्रायझोफॉस ४० टक्के प्रवाही १२.५० मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणे > धानावरील लष्करी अर्ळीचा प्रादुभाव २ आळी प्रती. चौ. मि. आढळून आल्यास डायक्लोरोव्हास ७६ ई.सी @ १२.५० मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. > धानावरील करपा या रोगाचे व्यवस्थापन करण्यासाठी कार्बनडान्झीम ५० टक्के डब्लूपी १० ग्राम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % प्रवाही ३० ग्राम किंवा हेक्झाकोनॅझोल ५ टक्के प्रवाही @ २० मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. > धान पिकावरील पर्णकोश करपा रोगास ढगाळ वातावरण, दमट हवा आणि उष्णतामान अनुकूल असून तसेच पुढील हवामानाची स्थिती लक्षात घेता पर्णकोश करपा रोगास अनुकूल असून त्याच्या व्यवस्थापनास टेबूकोनॅझोल २५.९ ई.सी. @ १५ मिली. किंवा प्रोपीकोनॅझोल २५ ई.सी. @ १० मि.ली. किंवा हेक्झाकोनॅझोल ५ ई.सी. @ २० मिली. प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. > धान पिकावरील खोडकिडा व गादमाशी च्या व्यवस्थापनास दाणेदार क्वीनॉलफॉस ५ % ५ किलो किंवा कार्बोफ्युरॉन ३ % दानेदार किंवा फिप्रोनिल ०.३ टक्के दानेदार @ २५ किलो ग्रॅम किंवा फोरेट १०% दानेदार १० किलो ग्रॅम प्रती हेक्टरी बांधीमध्ये ७ ते १० सेमी. पाणी असतांना टाकावे व बांधीमधील पाणी ४ ते ५ दिवस बांधीबाहरे काढू नये. फवारणी करीता क्लोरोपायरीफॉस ५० टक्के प्रवाही @ १५ मिली किंवा फिप्रोनिल ५% SC @ २० मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी.</p>
तूर	<p>तूर पिकावर पाने गुंडाळणारया अळीचा प्रादुभाव आढळल्यास त्याच्या नियंत्रणासाठी ५ टक्के निंबोळी अर्काची पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी व तसेच धान बांधीच्या बांधावरील तूर पिकातील तणाचे व्यवस्थापन करण्यासाठी एक किंवा दोनदा निंदनी करून पिक तण विरहित ठेवावे.</p>
कपाशी	<p>> ढगाळ वातावरणामुळे रसशोषक किडींचा प्रादुभाव होण्याची शक्यता असून जर आर्थिक नुकसानीची पातळी गाठल्यास (सरासरी १० किडी प्रती पान) नियंत्रणासाठी ऑसिटामिप्रीड २० टक्के एसपी ०१ ग्राम किंवा फिप्रोनिल ५ टक्के प्रवाही ३० मिली. किंवा बुप्रोफेजीन २५ टक्के प्रवाही २० मिली. किंवा प्रोफेनाफॉस ५० टक्के प्रवाही २० मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी. > शेंदरी बोटअळीच्या निरीक्षणासाठी प्रती हेक्टरी ८ कामगंध सापळे लावावेत. या सापळ्यामधील अडकलेल्या नरपतंग वेळो वेळी काढून नष्ट करावे तसेच दर २१ दिवसानंतर वज्या (ल्युर) बदलत राहावे. > कपाशी पिकातील प्रादुभाव ग्रस्त डोमकळ्या आढळल्यास दर आठवड्यांनी अळी सहीत वेचून नष्ट करावे > सरासरी ५ ते १० टक्के पात्या, फुले आणि हिरव्या बोंडाचे नुकसान आढळल्यास नियंत्रणासाठी प्रोफेनोफॉस ५० टक्के प्रवाही २० मिली. किंवा क्वीनॉलफॉस २५ टक्के एएफ २५ मिली. किंवा क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के प्रवाही २५ मिली. प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी.</p>

फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला:

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला
वांगे	<p>रब्बी हंगामासाठी भाजीपाला पिकांची रोपे जसे पानकोबी, फुलकोबी, मिरची, वांगी व टोम्याटो तयार करण्याकरीता ३ मीटर लांबी १ मीटर रुंदी व १५ सेमी उंची या प्रमाणात गादीवाफे तयार करून गादी वाफ्यावर ५ किलो चांगले कुजलेले शेणखत, ३५ ग्राम युरिया, १०० ग्राम सिंगल सुपरफॉस्फेट व २५ ग्राम म्युरेट ऑफ पोत्यास द्यावे व बियाण्यास ट्रायकोडर्मा या बुरशीनाशकाची बीज प्रक्रिया करून योग्य अंतरावर ओळीत बियाणे गादीवाफ्यावर पेरवे.</p>
दुधी भोपळा	<p>वेलवर्गीय भाजीपाला पिका मध्ये फळमाशीच्या नियंत्रणासाठी 'मिथाईल युजेनोल' किंवा 'क्यू-लुअर' रक्षक सापळे भाजीपाला पिकामध्ये जमिनी पासून १ ते २ फूट उंचीवर २५ गुंठे क्षेत्रामध्ये एक या प्रमाणात लावावेत. तसेच काकडी, पडवळ, दुधी भोपळा, तांबडा भोपळा, दोंडका, कारली इ. वेलवर्गीय भाजीपाला पिका मध्ये ढगाळ वातावरणामुळे भुरी रोगाचा प्रादुभाव दिसून येण्याची शक्यता आहे. या रोगामुळे पानांवर दोन्ही बाजूनी पांढरया भुकटीच्या स्वरूपातील बुरशीची वाढ दिसून येते. रोगाचा प्रादुभाव दिसून आल्यास नियंत्रणासाठी कार्बन्डेझिम ५ ग्राम किंवा झायनेब २० ग्राम प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी</p>

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला
भेंडी	वाढती आद्रता व उष्ण हवामान यामुळे भेंडी पिकावर शेंडा व फळे पोखरणान्या अळीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असल्याने शेतकरी बंधूनी च्या व्यवस्थापणासाठी सायपरमेथ्रीन १० % ०६ मिली किंवा डेल्टामेथ्रीन २.८ % १० मिली किंवा ईमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % ०३ ग्राम किंवा फेन्प्रोपेथ्रीन ३० % ३.५ मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी.
मिरची	मिरची पिकावर चुरडा मुरडा रोगाचा प्रादुर्भाव फुलिकडे, पांढरी माशी आणि कोळी किटकामुळे पसरण्याची शक्यता असते. किडे पानातील रस शोषून घेतात. त्यामुळे पाने सुरकुततात व पानांची वाढ खुंटते. किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास नियंत्रणासाठी डायमेटोएट ३० % प्रवाही १ मि.ली. + गंधक २ ग्राम प्रती लीटर पाण्यात मिसळून १० ते १५ दिवसांच्या अंतराने पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी. तसेच फुलकीडींच्या नियंत्रणासाठी गोमूत्र १० % आणि अझाडीराक्टीन १०००० पी.पी.एम ३ मि.ली. प्रती लिटर पाण्यातून आलटून पालटून लागवडीनंतर १५ दिवसांपासून सात दिवसांच्या अंतराने पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी. तसेच पिका मध्ये निळ्या रंगाचे चिकट कागदी सापळे वापरावेत.

इतर (माती / जमीन तयार करणे) निहाय सल्ला:

इतर (माती / जमीन तयार करणे)	इतर (माती / जमीन तयार करणे) निहाय सल्ला
एग्रीआय फील्ड	मध्यम कालावधीत येणाऱ्या धान पिकात काढणीच्या १५ दिवसा पूर्वी हेक्टरी ७० किलो लाखोळी बियाणे बीज प्रक्रिया करून उतेरा पद्धतीने पेरणी करावी पेरणी साठी या वाण जसे -प्रतिक ,रतन किंवा महातारा वापरावे व पेरणीच्या सोबत हेक्टरी २० किलो नत्र व ४० किलो स्फुरद द्यावे.